

CARTIER *C* CLASIC

AYN RAND
1905-1982

Ayn RAND

Revolta lui Atlas

Roman

VOLUMUL III

A este A

Traducere din engleză de Radu SĂNDULESCU

c l a s i c
CARTIER

CARTIER

Editura Cartier, SRL, str. București, nr. 68, Chișinău, MD2012.

Tel./fax: 20 34 91, tel.: 24 01 95. E-mail: cartier@cartier.md

Editura Codex 2000, SRL, Strada Toamnei, nr. 24, sectorul 2, București.

Tel./fax: 210 80 51. E-mail: romania@cartier.md

Suport juridic: Efrim, Roșca și Asociații

www.cartier.md

Cărțile CARTIER pot fi procurate în toate librăriile bune din România și Republica Moldova.

Cartier eBooks pot fi procurate pe iBookstore. Barnes & Noble și www.cartier.md

LIBRĂRIILE CARTIER

Librăria din Centru, bd. Ștefan cel Mare, nr. 126, Chișinău.

Tel./fax: 022 21 42 03. E-mail: librariadincentru@cartier.md

Librăria din Hol, str. București, nr. 68, Chișinău.

Tel./fax: 022 24 10 00. E-mail: librariadinhol@cartier.md

Comenzi CARTEA PRIN POȘTĂ

CODEX 2000, Str. Toamnei, nr. 24, sectorul 2, 020712 București, România

Tel/fax: (021) 210.80.51

E-mail: romania@cartier.md

www.cartier.md

Taxele poștale sunt suportate de editură. Plata se face prin ramburs, la primirea coletului.

Colecția *Cartier clasic* este coordonată de Dorin Onofrei

Editor: Gheorghe Erizanu

Lector: Valentin Guțu

Coperta seriei: Vitalie Coroban

Coperta: Vitalie Coroban

Design/Tehnoredactare: Marina Darii

Prepress: Editura Cartier

Tipărită la Combinatul Poligrafic

Ayn Rand

ATLAS SHRUGGED

Penguin Books, 2007

Ayn Rand

REVOLTA LUI ATLAS III

Ediția I, ianuarie 2016

Copyright © 1957 by Ayn Rand

© 2016, Editura Cartier pentru prezenta ediție. Toate drepturile rezervate.

Cărțile Cartier sunt disponibile în limita stocului și a bunului de difuzare.

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Rand, Ayn.

Revolta lui Atlas : Roman [în vol.] / Ayn Rand ; trad. din engl.: Radu Săndulescu ;

cop.: Vitalie Coroban. – Chișinău : Cartier, 2016 (Combinatul Poligrafic) – (Colecția „Cartier clasic” / coord. de Dorin Onofrei, ISBN 978-9975-79-902-7). – ISBN 978-9975-79-885-3.

Vol. 3 : A este A. – 2016. – 616 p. – Tit. orig.: Atlas Shrugged. – 1000 ex. – ISBN 978-9975-79-767-2.

821.111(73)-312.1

R 24

Cuprins

Capitolul I	
<i>Atlas</i>	7
Capitolul II	
<i>Utopia lăcomiei</i>	75
Capitolul III	
<i>Anti-lăcomie</i>	159
Capitolul IV	
<i>Anti-viață</i>	221
Capitolul V	
<i>Păzitorii fraților lor</i>	278
Capitolul VI	
<i>Concertul eliberării</i>	349
Capitolul VII	
„ <i>La telefon John Galt</i> ”.....	397
Capitolul VIII	
<i>Egoistul</i>	489
Capitolul IX	
<i>Generatorul</i>	561
Capitolul X	
<i>În numele a ceea ce e mai bun în noi</i>	588

Capitolul I

Atlas

Când deschise ochii, zări lumina soarelui, frunze verzi și chipul unui bărbat. Îi trecu prin minte: știu despre ce e vorba. Aceasta era lumea așa cum se așteptase s-o vadă la șaisprezece ani – iar acum ajunsese acolo – și totul părea atât de simplu, atât de firesc, ca și cum tot ce simțea ar fi fost o binecuvântare rostită deasupra întregului univers numai prin intuiția unui singur cuvânt: desigur.

Se uita în sus la chipul unui bărbat care stătea în genunchi lângă ea și imediat își dădu seama că, în toți anii care trecuseră, și-ar fi dat viața numai ca să vadă *asta*: un chip pe care nu era însemnată nicio urmă de durere, de teamă sau vinovăție. Tăietura gurii era orgolioasă, și arăta ca și cum mândria i-ar fi fost sporită tocmai de ea însăși. Unghiurile ascuțite ale pomeților o făceau să se gândească la aroganță, la tensiune, la dispreț – cu toate că fața aceea nu avea niciuna dintre trăsături, ansamblul lor trimitea la o aparență de voință senină și de siguranță, o aparență de necruțătoare inocență care nici nu caută iertarea, nici nu o promite. Era un chip care nu avea nimic de ascuns și nimic de care să fugă, un chip pe care nu se citea nici frica de a fi văzut, nici de a vedea, așa încât primul lucru pe care îl putu percepe în legătură cu el a fost privirea intensă și pătrunzătoare – se uita ca și cum facultatea de a vedea ar fi fost cel mai iubit instrument al lui, iar exercițiul de a percepe realitatea prin văz ar fi fost lipsit de granițe, o aventură fericită, ca și cum ochii ar fi însemnat o valoare absolută atât pentru el, cât și pentru întreaga lume – pentru el, prin capacitatea de a vedea, iar pentru lume, fiindcă era un loc care să merite în asemenea măsură să fie văzută. Pentru o clipă i se păru că se află în prezența unei

ființe care e, în întregime, conștiință pură – deși nu fusese niciodată atât de conștientă de trupul unui bărbat. Țesătura ușoară a cămășii părea să scoată în evidență – mai curând decât să ascundă – structura acestei siluete, pielea sa era bronzată, trupul lui avea asprimea, soliditatea, rezistența și precizia curată a unei șarje de oțel, părea să fie turnat în metal, dar dintr-un metal întunecat, cu luciu slab, ca un aliaj de cupru-aluminiu, culoarea pielii i se amesteca cu maroniul de nucleu al părului, cu șuvițele în dezordine care, în lumina soarelui, i se preschimbau din cafeniu în auriu, iar ochii completeau paleta de culori, ca o parte a șarjei de metal rămasă de o strălucire aspră și întunecată: ochii lui aveau verdele profund, întunecat al luminii care-și aruncă sclipirile deasupra metalului. O privea cu o umbră de zâmbet, nu era o privire cercetătoare, ci o contemplare familiară, ca și cum, și el, ar fi văzut ceea ce așteptase de mult și nu se îndoie niciodată că ar exista.

Aceasta era lumea ei, îi trecu prin minte, acesta era felul în care oamenii erau mențiți să trăiască și să-și înfrunte existența, iar tot restul, toți anii de urâțenie și de încleștare nu erau nimic altceva decât gluma insensibilă a unui oarecare. Îi zâmbi ca unui camarad conspirativ, în semn de ușurare, de eliberare, de persiflare veselă a tuturor acelor lucruri pe care niciodată nu le va mai considera importante. El îi răspunse cu același surâs – era același zâmbet ca și al ei –, ca și cum ar fi simțit precum ea și ar fi știut și el la ce se gândeste.

— N-ar fi trebuit să luăm nimic în serios, nu-i așa? îi șopti ea.

— Nu, n-ar fi trebuit.

Apoi, revenindu-și în simțiri pe de-a-ntregul, își dădu seama că bărbatul era un necunoscut.

Încercă să se tragă de lângă el, dar nu fu capabilă decât să facă o mișcare scurtă, în care simți iarba de sub cap. Încercă să se ridice. Un scurtcircuit de durere care îi trecu de-a lungul spatelui o țintui din nou la pământ.

— Nu te mișca, domnișoară Taggart. Ești rănită.

— Mă cunoști?

Vocea îi era impersonală și aspră.

— Te cunosc de foarte mulți ani.

— Ne-am întâlnit vreodată?

— Da, cred că da.

— Cum te numești?

— John Galt.

Se uită la el fără să se miște.

— De ce te-ai speriat? o întrebă.

— Pentru că te cred.

Îi zâmbi, ca și cum ar fi smuls o mărturisire completă asupra înțeleșului pe care-l adăugase ea numelui lui; zâmbetul conținea acceptarea provocării din partea adversarului, amuzamentul celui matur în fața tristeții copilului.

Domnișoarei Taggart i se părea că-și revine în simțiri după un accident care făcuse praf mai mult decât un simplu avion. Nu putea să pună acum la loc piesele, nu putea să-și amintească toate lucrurile pe care le știa în legătură cu numele acesta, nu știa decât că se afla înaintea unui vid negru, pe care trebuia, încet, să-l umple. Nu putea să facă acest lucru în clipa aceea, prezența bărbatului era orbitoare, ca un reflector care nu-i permitea să intuiască formele risipite în întunericul din jur.

— Pe tine te-am urmărit în toți anii aceștia? îl întrebă.

— Da.

Se uită încet de jur-împrejur. Era întinsă pe iarba de pe un platou de la poalele unui bloc de granit care cobora de la sute de metri din albastrul cerului. La celălalt capăt al platoului, niște colți de stâncă, un pâlcc de pini și frunzele lucioase ale câtorva mesteceni ascundeau spațiul care se întindea până la zidul de piatră, circular, al munților din depărtare. Avionul ei nu se făcuse buccăți, se afla chiar acolo, la distanță de câțiva metri, culcat pe burtă, în iarbă. Cât vedea cu ochii, nu se mai afla niciun alt avion, nicio altă siluetă, niciun alt semn al prezenței umane.

— Cum se numește valea asta? îl întrebă.

El răspunse cu un zâmbet:

— Terminalul Taggart.

— Cum adică?

— O să-ți dai seama curând.

Un impuls abia perceptibil, ca reculul unei forțe de semn contrar, îi dădea ghes să vrea să vadă câtă putere i-a mai rămas în mușchi. Putea să-și miște și mâinile și picioarele; putea să-și ridice capul; simțea o durere cruntă când trăgea adânc aer în piept; văzu un firicel de sânge care i se prelingea de-a lungul ciorapului.

— Se poate ieși de aici? îl întrebă.

Glasul îi părea sobru, dar sclipirea verde-metalică din privirea lui era surâzătoare:

— De tot, nu. Temporar, da.

Domnișoara Taggart încercă să se ridice. El se aplecă s-o ridice, însă ea își adună puterile, smucindu-se și răsucindu-se deodată și scăpându-i din brațe – și forțându-se să stea în picioare.

— Cred că pot... , începu ea să rostească și i se prăbuși în brațe chiar în clipa când picioarele i se înfipseseră în pământ, iar o împunsătură de durere o săgetă în glezna care n-o putea susține.

El o ridică în brațe și îi zâmbi.

— Nu, nu poți, domnișoară Taggart, îi răspunse și începură să meargă de-a lungul platoului.

Stătea liniștită, încolăcindu-l cu brațele, cu capul pe umărul lui și se gândea: Doar pentru câteva minute, cât va dura totul, nu e nicio problemă să i se abandoneze pe de-a-ntregul, să uite totul și să-și îngăduie să simtă... Când a mai simțit așa ceva înainte? se întrebă; mai existase un moment în care avusese în minte aceleași cuvinte, dar nu-și putea aduce acum aminte. Mai cunoscuse cândva sentimentul acesta de siguranță, de lucru dus la bun sfârșit, de capăt de linie, de dincolo-de-orice-dubiu. Dar era ceva cu desăvârșire nou să se simtă în siguranță și să simtă că era în regulă să accepte protecția, să se predea – mă rog, pentru că această neobișnuită senzație de protecție nu era îndreptată înspre viitor, ci înspre trecut, nu protecția care te scutește de luptă, ci aceea care te privează de sentimentul de a o fi câștigat deja, nu o protecție făgăduită slăbiciunii ei, ci puterii... Conștientă de nefireasca apăsare a brațelor lui peste trupul ei, de șuvițele lui auriu-cenușii, de umbra pe care i-o aruncau genele pe chip, la numai câțiva centimetri de ale ei, se întrebă deodată: Protejată, împotriva a ce să fiu protejată?... El este cel care mi s-a împotrivit... Oare el a fost? ... De ce?... Nu știa și nici nu se putea acum gândi la asta. Făcea eforturi să-și amintească ce urmărea să facă în urmă cu câteva ore și care-i erau motivele. Se străduia să-și aducă aminte.

— Știai că te urmăresc? îl întrebă.

— Nu.

— Unde ți-e avionul?

— Pe platoul de aterizare.

— Unde?

— La celălalt capăt al văii.

— Nu era nicio pistă de aterizare în vale când m-am uitat de sus. Și nici vreo pajiște. Cum se poate întâmpla așa ceva?

El își întoarse privirea către cer.

— Uită-te cu atenție. Vezi ceva acolo, sus?

Ea își dădu capul pe spate, privi ținută la cer, fără să vadă nimic altceva decât albastrul netulburat al dimineții. După un timp, zări câteva unde tremurătoare de aer.

— Fronturi de aer cald, spuse domnișoara Taggart.

— Raze refractoare, replică el. Valea pe care ai văzut-o e o culme de munte înaltă de opt mii de picioare, la cinci mile distanță de aici.

— ...Poftim?

— O creastă de munte pe care niciun pilot n-ar alege-o ca să aterizeze. Ce ai văzut a fost reflexia lui proiectată asupra văii acesteia.

— Cum?

— La fel cum se creează mirajele în deșert: o imagine refractată de un front de aer fierbinte.

— Cum?

— Printr-un ecran de radiații menite să asigure protecția împotriva a orice – mai puțin împotriva unui curaj ca al tău.

— Ce vrei să spui?

— Nu mi-am imaginat vreodată că vreun avion o să reușească să coboare șapte mii de picioare. Ai trecut prin ecranul de radiații. Unele dintre ele pot să distrugă orice fel de motor magnetic. Ei bine, e a doua oară când ieși victorioasă într-o confruntare cu mine: nici nu am fost vreodată urmărit.

— De ce păstrezi ecranul?

— Pentru că aceasta e o proprietate privată și așa intenționează să rămână.

— Ce se întâmplă aici?

— O să-ți arăt imediat ce ajungem, domnișoară Taggart. O să-ți răspund la toate întrebările după ce o să vezi.

Domnișoara Taggart tăcu. Își dădu seama că-i pusese întrebări în legătură cu orice subiect, numai în legătură cu el, nu. Era ca și cum ar fi fost un întreg izolat, desprins cu cea dintâi privire pe care i-a aruncat-o, ca un absolut ireductibil, ca o axiomă care nu trebuie să mai fie demonstrată, ca și cum ar fi știut totul despre el grație percepției nemediate, iar ceea ce urma să se petreacă era ca procesul să fie identificat de rațiune.

O purtă pe brațe de-a lungul unei cărări înguste care șerpuia până în fundul văii. Pe coastele din jurul lor, piramidele negre și înalte ale brazilor rămăseseră verticale și imobile, într-o simplitate virilă, ca niște sculpturi reduse la o formă esențială, distingându-se de dantelăria minuțioasă, complexă, feminină a frunzelor de mesteacăn care sclipeau în lumina soarelui. Razele soarelui se strecurau printre frunze și cădeau legănându-se printre șuvițele de păr și peste amândouă chipurile lor. Nu vedea nimic din ce se afla dedesubtul sau dincolo de curbele cărării.

Ochii îi reveneau asupra chipului lui. Din când în când, el îi arunca o privire pasageră. La început, ea-și ferise privirea, ca și cum ar fi fost surprinsă. Apoi, de parc-ar fi învățat de la el, îi înfrunța privirea de fiecare dată când el se întâmpla să se uite în jos, către ea – știind că el cunoaște ce simte ea și nici el nu ascunde nimic din înțelesul privirii pe care o îndreaptă asupra-i.

Își dădea seama că tăcerea lui mărturisea același lucru ca și a ei. Nu o ținea îmbrățișată în felul impersonal în care un bărbat poartă pe brațe o femeie rănită. Era o îmbrățișare reală, chiar dacă nu exista nicio sugestie de această nuanță în felul în care o purta pe brațe; o simțea numai prin înțelegerea faptului că întregul lui trup devenise conștient de faptul că o purta strâns în brațe.

Mai întâi auzi vuietul unei cascade, abia apoi zări firul subțire de apă spărgându-se în mii de stropi și șiroind de-a lungul peretelui de stâncă. Pentru ea, sunetul părea a fi un ritm sacadat, abia perceptibil, o cadență efasă care nu părea mai ușor de distins decât o amintire chinuitoare – dar se îndepărtară, iar sunetul continuă să persiste; ascultă clipocitul apei, dar părea că un alt sunet crește în intensitate, limpede, ivindu-se nu dinlăuntrul conștiinței ei, ci de undeva dintre frunze. Cărarea făcu o cotitură și, la marginea joasă a unui luminiș iscat de nicăieri, zări o căsuță pe fereastra deschisă a căreia aluneca o rază de soare. Când își dădu seama ce alt moment din trecut o făcuse să se abandoneze prezentului imediat – se întâmplase în noaptea aceea petrecută pe bancheta prăfuită a Cometei, când a ascultat pentru prima dată Concertul numărul cinci al lui Halley –, realizează că tot asta era ceea ce auzea acum, înălțându-se din claviatura unui pian, sub acordurile exacte și limpezi scoase de atingerea puternică și încrezătoare a unui necunoscut.

Îi aruncă întrebarea pe dată, ca și cum ar fi sperat să-l ia prin surprindere:

— E Concertul numărul cinci al lui Halley, nu-i așa?

— Da.

— Când l-a compus?

— De ce nu-l întrebi chiar pe el?

— E aici?

— El e interpretul. E casa lui.

— O...

— O să te întâlnești cu el mai târziu. O să fie fericit să stea de vorbă cu tine. Știe că lucrările lui sunt singurele înregistrări pe care-ți face plăcere să le ascuți, seara, când ești singură.

— Cum să știe asta?

— I-am spus eu.

Expresia care i se așternuse pe chip era ca o întrebare care ar fi început cu „Cum naiba...?”, dar îi zări privirea și începu să râdă, iar râsul ei dădu glas sensului acelei priviri.

Nu putea să-l întrebe nimic, îi trecu prin minte, nu se putea îndoi de nimic, în acest moment, în acele acorduri ale muzicii înălțându-se triumfătoare printre frunzele zdrențuite de lumină, o muzică a dezlegării, a eliberării, interpretată așa cum trebuia să fie interpretată, așa cum rațiunea ei se străduise s-o audă pe bancheta aceea desfundată, în cadența spartă a roților – asta fusese ceea ce mintea ei intuise în sunete, în noaptea aceea: valea, soarele de dimineață și...

Apoi icni de uimire pentru că, după o cotitură a cărării, de la înălțimea unei buze de platou, dădu cu ochii de un oraș cuibărit în fundul văii.

Nu era tocmai un oraș, ci o mână de case risipite la întâmplare de la poalele până pe terasele munților care se ridicau deasupra acoperișurilor, înghițindu-le într-un cerc de netrecut, colțuros. Erau câteva case, mici și noi, cu forme curate, unghiulare și cu ferestre deschise, strălucitoare. Mult în depărtare, se vedeau câteva clădiri care păreau ceva mai înalte, iar vălătucii șterși de fum care se înălțau deasupra lor dădeau de înțeles că acolo s-ar afla un sector industrial. Însă foarte aproape de ea, ridicându-se pe o coloană subțire de granit de la o margine a văii, puțin mai în jos de locul în care se găsea, orbind-o cu strălucirea lui și ștergând toate celelalte contururi, se afla un simbol al dolarului, înalt de un metru, din aur curat. Stătea suspendat deasupra orașului, ca o stemă, ca o marcă sau ca un far al lui, și capta toate razele

soarelui, ca un conductor de electricitate care-ar fi trimis pe deasupra acoperișurilor o binecuvântare diamantină, tăind aerul orizontal.

— Ce-i asta? șopti ea arătând înspre semn.

— O, aia e gluma lui Francisco.

— Care Francisco? îngăimă ea, deja cunoscând răspunsul.

— Francisco d'Anconia.

— E și el aici?

— O să apară și el, din clipă în clipă.

— Ce vrei să spui cu „gluma lui”?

— I-a făcut cadou proprietarului de aici simbolul ăsta ca dar de aniversare. După aceea, l-am adoptat cu toții drept emblemă distinctivă a noastră. Ne-a plăcut ideea.

— Nu ești tu proprietarul?

— Eu? Nu.

El își coborî privirea înspre poalele văii și adăugă, arătând cu degetul.

— Uite-l pe proprietar, vine înspre noi.

La capătul unui drum prăfuit oprise o mașină, iar doi bărbați urcau grăbiți cărarea. Nu putea să le distingă figurile; unul dintre ei era uscățiv și înalt, celălalt era mai scund și mai musculos. Îi pierdu o clipă din vedere în spirala cărării, în vreme ce John o conducea înspre ei.

Se intersectară când cei doi îi țâșniră deodată în față din spatele unui colț stâncos, la câțiva metri în față. Imaginea chipurilor lor o lovi cu forța unei coliziuni.

— Ei bine, să fiu al naibii! izbucni, uitându-se uimit la ea, bărbatul musculos a cărui figură nu-i era cunoscută.

Ea se uita la bărbatul mai înalt, la chipul distins al companionului său: era Hugh Akston.

Cel care vorbi cel dintâi fu Hugh Akston, care se îndreptă către ea cu un zâmbet larg de bun venit.

— Domnișoară Taggart, e pentru prima dată când cineva îmi demonstrează că am greșit. N-am știut – atunci când ți-am spus că n-o să-l găsești niciodată – că prima dată când te voi revedea te vei afla în brațele lui.

— În brațele cui?

— Păi, cum adică? În brațele celui care a inventat motorul.

Domnișoara Taggart oftă închizând ochii; aceasta era legătura pe care știa că trebuise s-o facă. În clipa când deschise ochii, privi înspre

Galt. El zâmbea, șters, ironic, ca și cum ar fi știut pe de-a-ntregul ce însemna asta pentru ea.

— Ți-ar fi plătit-o dacă ți-ai fi frânt gâtul! o palmui bărbatul cel musculos, într-un acces de furie preocupată, aproape afectată. Ce ispravă nemaipomenită ar fi fost – pentru cineva care a fost primit aici atât de ușor – să se întâmple să fi venit pe ușa din față!

— Domnișoară Taggart, dă-mi voie să ți-l prezint pe Midas Mulligan, interveni Galt.

— O, rosti ea slab, apoi râse; nu mai avea puterea să fie uimită. Îți imaginezi cumva că am murit în accident și că asta e o altă incarnare a mea?

— Aceasta este o altă incarnare, adăugă Galt. Cât despre moarte, ți se pare că există vreo altă cale de acces?

— O, da, șopti ea, da...

Apoi, zâmbindu-i lui Mulligan:

— Unde e ușa din față?

— Aici, îi răspunse el, ridicându-și degetul către frunte.

— Am pierdut cheia, replică ea cu simplitate, fără vreo urmă de resentiment. Chiar în momentul ăsta mi-am pierdut toate cheile.

— O să le găsești. Dar ce naiba făceai în avionul ăla?

— Urmăream pe cineva.

— Pe el? întrebă, arătând înspre Galt.

— Da.

— Ai noroc că mai ești în viață! Ești grav rănită?

— Nu cred.

— O să trebuiască să răspunzi la câteva întrebări după ce vei primi îngrijiri.

Se răsuci brusc pe călcâie, continuându-și drumul înapoi înspre mașină, apoi se întoarse înspre Galt:

— Ei bine, ce se va întâmpla acum? Există ceva la ce nu ne-am gândit: primul defect de fabricație.

— Primul... ce anume? întrebă ea.

— Las-o moartă, îi răspunse Mulligan și se uită apoi înspre Galt. Îmi asum eu răspunderea. Tu îl iei pe Quentin Daniels.

— O, dar nu e nicio problemă. Nu trebuie decât să se familiarizeze cu locul. Pare să cunoască tot restul.

— Da. Pare să fi urmat toți pașii de unul singur.

Văzând-o cum îl privește uluită, continuă:

— Trebuie să-ți mulțumesc pentru ceva, domnișoară Taggart: mi-ai făcut un compliment când l-ai ales pe Quentin Daniels ca dublură. A fost o alegere adecvată.

— Unde e? îl întrebă ea. Îmi spui ce s-a întâmplat?

— Midas s-a întâlnit cu noi pe platoul de aterizare, m-a condus acasă și l-a luat pe Daniels cu el. Urma să mă întâlnesc cu ei la micul dejun, dar ți-am văzut avionul în vrie, răsucindu-se și învărtindu-se deasupra pajiștii. Eu eram cel mai aproape de locul accidentului.

— Am ajuns la fața locului cât de repede am putut, adăugă Mulligan. Mi-a trecut prin cap că oricine ar fi fost la bordul avionului ar fi meritat să moară. Nici nu mi-am imaginat că ar putea să fie una dintre cele două persoane de pe fața pământului pentru care-aș fi făcut excepție.

— Și cine-ar fi a doua? îl întrebă domnișoara Taggart.

— Hank Rearden.

O trecu un fior; fusese ca și cum ar fi fost lovită de o pală de vânt venită de la mare distanță. Se întreba de ce i se părea că Galt se uită la ea cu subînțeles și că văzuse pentru o clipă spasmul de pe chipul lui, prea scurt să-l poată defini.

Ajuseră lângă mașină. Era un Hammond decapotabil, cu plafonul deschis, unul dintre cele mai costisitoare modele, vechi de câțiva ani, dar păstrat în bună stare printr-o eficace folosință. Galt o așeză cu grijă pe bancheta din spate, ținând-o strâns în brațe. Simți din nou împunsătura dureroasă, dar nu avu timp să se gândească la asta. Se uita la clădirile îndepărtate ale orașului, în vreme ce Mulligan porni motorul și mașina începu să ruleze trecând prin fața simbolului dolarului, iar o rază îi lovi ochii, alunecându-i apoi peste frunte.

— Cine e proprietar aici? întrebă.

— Eu sunt, îi răspunse Mulligan.

— Dar *el* ce e? continuă, arătând înspre Galt.

Mulligan pufni în răs.

— El muncește aici.

— Dar dumneata, doctore Akston? își continuă ea chestionarul.

El se uită lung la Galt.

— Eu sunt unul dintre cei doi tați ai lui, domnișoară Taggart. Cel care nu l-a trădat.

— O! exclamă ea și o nouă legătură i se alcătui în minte. Al treilea student al dumitale?

— Exact.

— Cel de-al doilea asistent de contabil! mormăi ea deodată și încă o amintire îi ieși la suprafața memoriei.

— Ce înseamnă asta?

— Așa îi spunea doctorul Stadler. Asta era ceea ce doctorul Stadler credea că a ajuns al treilea student.

— M-a supraestimat, îi replică Galt. Mă aflu pe o poziție mult inferioară după standardele lui și ale lumii lui.

Mașina intră pe o alee care urca înspre o casă izolată de pe o coamă de deal de deasupra văii. Zări un bărbat care pășea în josul aleii, îndreptându-se înspre oraș. Purta o salopetă din dril albastru și ducea un pachet cu mâncarea pentru prânz. Era ceva aproape familiar în mersul lui smucit și apăsător. Când mașina se apropia de el, îi distinsese trăsăturile feței și-și întoarse privirea în spate, iar glasul i se sparse într-un strigăt venit din durerea mișcării bruște, dar și din șocul a ceea ce văzuse:

— O, oprește! Oprește! Nu-l lăsa să se îndepărteze!

Era Ellis Wyatt.

Cei trei bărbați izbucniră în râs, dar Mulligan opri mașina.

— O..., exclamă ea încet, în semn de scuze, dându-și seama că acesta era locul din care Ellis Wyatt nu s-ar fi putut face nevăzut.

Wyatt alergă înspre ei: o recunoscuse și el. Când ajunse lângă mașină, abia oprindu-se din alergare, îi văzu chipul și zâmbetul tineresc, triumfător, pe care nu i-l mai văzuse decât o singură dată: pe platformele de la Wyatt Junction.

— Dagny! Chiar tu, tu, în sfârșit! Ești de-a noastră?

— Nu, îi spuse Galt. Domnișoara Taggart s-a accidentat.

— Ce?

— Avionul domnișoarei Taggart s-a prăbușit. N-ai văzut?

— S-a prăbuit? Aici?

— Da.

— Am auzit un avion, dar...

Privirea lui uimită se transformă deodată într-un zâmbet încărcat de regret, amuzat și prietenos.

— Înțeleg. O, la naiba, Dagny, e absurd!

Se uita la el cu o privire neajutorată, incapabilă să poată face legătura între trecut și prezent. Neajutorată, ca cineva care i-ar spune

unui prieten mort, în vis, cuvintele pe care regretă că nu a reușit să i le spună în timpul vieții, îi zise, amintindu-și un telefon care suna și la care nu se răspundea, de acum aproape doi ani, cuvintele pe care sperase să i le poată spune dacă s-ar mai fi întâmplat să se întâlnească vreodată:

— Am... Am încercat să dau de tine.

Ellis îi zâmbi tandru.

— Am tot încercat de atunci să dăm de tine, Dagny... Ne vedem diseară. Nu-ți face griji, n-o să dispar – și nici tu nu cred că o vei face.

Le făcu celorlăți cu mâna și se îndepărtă, legănându-și pachetul cu mâncarea pentru prânz. Ea-și ridică privirea în timp ce Mulligan porni din nou motorul și, prinzându-i privirea lui Galt, își dădu seama că acesta se uita cu mare atenție la ea. Chipul ei era încruntat, ca și cum și-ar fi recunoscut fățiș durerea și parcă sfidând satisfacția pe care i-ar fi putut-o provoca.

— Bine, îi spuse, înțeleg la ce soi de spectacol vrei să mă faci părtașă.

Dar în trăsăturile lui nu se distingeau nici cruzime, nici îndurare, doar privirea echilibrată a dreptății.

— Prima noastră regulă, aici, domnișoară Taggart, este aceea că fiecare trebuie să aibă singur grijă de el însuși.

Mașina opri în fața casei singuratice. Era construită din piatră de granit neșlefuită, cu glasvand în cea mai mare parte a fațadei.

— O să-l trimit pe doctor încoace, spuse Mulligan, conducând mai departe, în timp ce Galt o ducea pe Dagny de-a lungul aleii.

— Casa ta? îl întrebă.

— Da, îi răspunse el, deschizând ușa.

O purtă pe brațe peste prag și intră într-un living strălucitor, în care săgeți de lumină loveau pereții din pin șlefuit. Văzu câteva piese de mobilier lucrat manual, tavanul din grinzi dezvelite, o arcadă care se deschidea către o chicinetă cu policioare rudimentare, cu o masă de lemn, neacoperită și cu un cuptor de metal, electric, care arunca scânteii de crom; locul avea simplitatea primitivă a unei cabine de colonist din prima generație, redus la cele strict necesare, dar redus, totuși, cu măiestria unei extraordinare modernități.

O purtă pe sub razele de soare către o mică odaie de oaspeți și o așeză pe pat. Ea văzu o ferestruică deschisă înspre niște lungi terase pietroase, cu pini care se înălțau către cer. Observă câteva mici semne

care semănau cu niște inscripții săpate în lemnul pereților, câteva linii cioplite care păreau să fie trasate de o altă mână; nu putea să descifreze cuvintele. Văzu o altă ușă, lăsată întredeschisă; ducea către dormitorul lui.

— Sunt oaspete aici sau prizonieră? îl întrebă.

— Alegerea îți aparține, domnișoară Taggart.

— Nu pot avea nicio alegere când am de-a face cu un străin.

— Dar dumneata nu ești o străină. Nu ți-ai botezat dumneata o linie de cale ferată după mine?

— O!... Da...

În minte i se produse șocul scurt al unei alte legături.

— Da, eu...

Se uita la silueta lui înaltă, subțire, cu părul prin care treceau razele de soare, cu un zâmbet abia reprimat în privirea necruțătoare din ochi – vedea aieva încleștarea cu care a construit Linia și ziua de vară în care a rulat primul tren – și se gândea că dacă ar exista într-adevăr o figură potrivită ca emblemă pentru linia aceea, aceasta era.

— Da... Așa am făcut...

Apoi, amintindu-și restul, adăugă:

— Dar am botezat-o după numele unui inamic.

El îi zâmbi.

— Aceasta este o contradicție pe care trebuie s-o clarifici mai devreme sau mai târziu, domnișoară Taggart.

— Dumneata ai fost..., nu-i așa?... Dumneata mi-ai distrus Linia...

— Cum așa? Nu. La mijloc a fost contradicția.

Ea închise ochii; după o clipă, întrebă:

— Toate zvonurile acelea pe care le-am auzit despre dumneata – care dintre ele erau adevărate?

— Toate.

— Dumneata ai fost cel care le-a răspândit?

— Nu. La ce bun? Nu mi-am dorit niciodată să se vorbească despre mine.

— Dar știi că ai devenit o legendă?

— Da.

— Tânărul inventator de la Twentieth Century Motor Company e varianta corectă a legendei, nu-i așa?

— Cea care e în mod pragmatic reală, da.